

de Bergrede II
Kom zitten aan zijn voeten

- * intochtlied 181 opw.
- * stil gebed
votum en groet

***Onze hulp is in de naam des Heren
die de hemel en de aarde gemaakt heeft,
die trouw is en trouw blijft en niet laat varen het werk van zijn handen.
Genade zij u en vrede van God onze Vader en van onze Here Jezus Christus,
in de gemeenschap van en met de Heilige Geest.***

- * lied 167 opw.
- * gebed om de Heilige Geest
- * bijbellezingen: N.T. Matt. 5:1-12
1 Petr. 2:11 en 12
- * lied 491 *Er komen stromen van zegen*
- * preek n.a.v. Matt. 5:2 en 3a
- * lied 555 *Ik zie een poort*
- * gebed/voorbede
- * slotlied 3 (supplement):1 en 2 *Kroon Hem met gouden kroon* **collecte**
- * zegenbede
- * vervolg slotlied 32(supplement):3

***De genade van onze Here Jezus Christus
en de liefde van God
en de gemeenschap met de Heilige Geest
is met u allen.***

Liederen uit opwekking (opw) en Lofzangen en Gebeden (bundel Unie Baptisten).

'Komt, laten we opgaan naar de berg des Heren,... , opdat Hij ons lere aangaande Zijn wegen en opdat wij zijn paden bewandelen' (Jes. 2:3). Ik geloof dat je dit woord van de profeet Jesaja met recht kunt en mag citeren aan het begin van deze boodschap omdat dit woord ook komt vanuit een context die het Koninkrijk der hemelen op het oog heeft, zij het dan als al gerealiseerd in het Vrederijk. Maar dáár wil God - onze Schepper en onze Vader -, zoals we weten vanuit heel het evangelie van het Koninkrijk, de mens als zodanig sowieso graag hebben. Het Vrederijk, het *totale* van het Koninkrijk van God, is zeker (als het goed is) het doel van de discipel. De regels nu die daar zullen gelden (zoals tussen de regels door blijkt bij de profeet Jesaja), proclameert de Heer hier en nu al als grondregel nodig te leven (en voor te leven) voor toegang tot het Rijk: *'Want als deze dingen bij u aanwezig zijn én overvloedig worden, laten zij u niet zonder werk of vrucht voor de kennis van onze Here Jezus Christus'* (2 Petr. 1:8). *'Beijvert u daarom des te meer broeders om uw roeping en verkiezing te bevestigen; want als gij dit doet, zult gij nimmer struikelen. Want zó (let wel op zo staat een accent om een en ander te beklemtonen!) want zó zal u rijkelijk worden verleend de toegang tot het eeuwige Koninkrijk van onze Here en Heiland, Jezus Christus'* (2 Petr. 1:10, 11).

Dus daarom nog eens: 'Komt, laten we opgaan naar de berg des Heren, opdat...' 'want Jezus ging de berg op, de schare ziende, ging zitten, en de discipelen kwamen tot Hem'. 'En Hij opende de mond en leerde *h e n* - de discipelen - zeggende...!'.
: 13

Een discipel, dat is een geroepene (komt achter Mij en Ik zal u vissers van mensen *maken*), is het liefst heel dicht bij zijn Heer! Verlangt naar Hem. Drinkt zijn woorden, ja Hem, in en wordt zó vol dat hij overloopt, tot zegen voor de scharen terwijl hij tegelijk rijpt voor het komende Grote Oogstfeest.

Daar zitten ze de discipelen, dicht aan de voeten van Jezus. Gaan aanschuiven? Er is geen plaats zo zegenrijk dan die aan de voeten van Jezus! 't Is z a l i g!! Het beste deel!

Dan opent Jezus zijn mond en leert. Dat gebeurt nog steeds! We hebben in Hem een sprekende God die zich nu nog steeds door middel van de Heilige Geest uit in het Woord. Levend. Helend. Troostend. Scherp tweesnijdend, maar altijd eerst z a l i g - Hij zal uit het mijne nemen en het u verkondigen. De woorden die Jezus sprak - en dus over de grenzen van de tijd heen spreekt tot in onze tijd - en wij de Bergrede noemen, vormen zoals gezegd de 'grondwet' van en *tot* het Koninkrijk. Je zou vanaf deze berg een parallel kunnen trekken naar een berg in het Oude Testament: de Sinaï. Gaf God ook daar niet, op de tocht naar en voor het leven in het beloofde land (voor de uiteindelijke omgang met Hem) zijn wet door bemiddeling van Mozes aan zijn volk? En toch is de wet van God door bemiddeling van zijn Zoon hier in de Bergrede uitgesproken geen wet in die oudtestamentische zin, maar niets minder dan 'evangelie' (vgl Dan. 9:27a dat zegt - Statenvertaling: En hij zal velen het verbond *versterken*). Terwijl ook heel de entourage en presentatie verschilt. De wet door Mozes aan het volk te leren, werd uitgesproken in bliksem en donder. De grondwet van het Koninkrijk hier uitgesproken en geleerd, kwam eerder in het suizen van een zachte stilte. Immers hoe sereen moet de rust zijn geweest die er van de Here Jezus uitging - een rust die wordt beklemtoond in zijn gaan zitten. Moest in de dagen van Mozes het volgende en uit Egypte verlost volk op eerbiedige afstand blijven en de berg Sinaï zelfs afgebakend worden, hier mogen zelfs de scharen dichtbij komen en de discipelen van Jezus tot aan diens voeten. In Jezus overbrugt God zelf de afstand naar ons toe en Hij nodigt: *Hij wekt elke morgen, Hij wekt mij het oor, opdat ik hore zoals leerlingen doen* (Jes. 50:4 - Jac. 4:8a *Nadert tot God, en Hij zal tot u naderen*). En wat Hij spreekt, is niet op steen geschreven maar verlangt zijn Geest op de tafels van het hart van de discipelen te schrijven. De wet door Mozes doorgegeven, was hard in de zin van zwaar en onvervulbaar - dood. Deze wet daarentegen is niet alleen leven, maar

wekt ook leven! Hoe bleek ze *in* Jezus leven te zijn! Wie de Bergrede leest en daarop het leven van Jezus bestudeert, zal de Bergrede gespeld zien in de praktijk van zijn leven, ja, bezegeld met zijn bloed op het kruis! Zijn Woord is leven! En nodigt Hij niet zijn discipelen om zijn voetsporen te drukken? Zijn leven te leven, zijn Woord in de praktijk van alle dag te leven? Zijn woorden blijken woorden van eeuwig leven te zijn en leven te wekken! Daar, op die berg gaf Jezus zichzelf door! Alleen Hij kan leven geven en is de toegang tot dat leven. Hij die wij dan ook noemen: de Zaligmaker. Want blijkt niet juist hier het grootste contrast met de wet op de Sinaï gegeven: begint die wet met 'gij zult' en 'gij zult niet', deze wet, de wet van het Koninkrijk van God begint zo wonderlijk heerlijk met het hart van God naar buiten te keren, zijn verlangen ten aanzien van elke discipel: *z a l i g!* Het zitten van Jezus en dan zijn spreken vervult het woord van de profeet Maleachi: *Hij zal zitten, het zilver smeltend en reinigend'*, want lees maar als discipel voor u zelf de Bergrede en je voelt het vuur van de loger, máá'r... voorop staat nog steeds: *z a l i g!* Dat is en blijft de poort tot wat er volgt. Wil je wat er volgt begrijpen, verstaan om te kunnen leven, dan moet je eerst door deze poort. Dat wil zeggen, wil je de boodschap van het Koninkrijk uitdragen, dan zul deze je eigen moeten maken.

In Jezus zelf alsook in hetgeen Hij gaat zeggen, wordt het hart van God zichtbaar - de binnenkant van God, dat is ook! de God die zich op de Sinaï openbaarde. Getuigt immers al niet in het Oude Testament, door de mond van de profeten, dat God geen behagen heeft in de dood van een zondaar, maar veeleer daarin dat deze leeft!? De God van het Oude Testament en het Nieuwe testament zijn één en dezelfde - Hij is Vader. Hij wil *z a l i g h e i d!* En toont niet juist de Bergrede gelegd tegen de praktijk van ons menselijk leven (en dat heel concreet in de zaligsprekingen, zoals we in de loop van de behandeling van de Bergrede zullen zien) dat wij het zelf zijn, die deze zaligheid zo vaak en zo veel belemmeren, in de weg staan, om volkomen ons deel te worden?!

Dat de Bergrede (als dé instructie van de achter Jezus' geroepen discipelen om hen klaar te maken voor het Koninkrijk én de proclamatie daarvan) begint met de zaligsprekingen is dus niet toevallig. Gaat het immers niet dáárom, dat je 'het einddoel van het geloof bereikt, dat is de zaligheid der zielen' zoals Petrus later zegt? Het is Gods doel en hartenwens. Laat het daarom ook ons doel en hartenwens zijn. Hoeveel rijker is het 'zalig' hier dan dat het zo vaak geladen wordt. 't Is namelijk meer dan alleen 'eeuwig leven', 'behoudenis'. Het gaat om delen in de troon, de troon van Christus.

Hij opende zijn mond en leerde hen, zeggende: zalig. Is 'zalig' niet hét contrast van 'ernstig ongesteld', 'gekweld', 'ziek', bezeten' 'verlamd'? Is 'zalig' niet juist zo nodig in een wereld die past onder de noemer 'ramp-zalig'? Is 'zalig' niet wat elk mens verlangt en nodig heeft?! Jezus spreekt het hier vanuit de heerlijkheid van de Vader, Gods Rijk met het oog op dat Rijk!

'Zalig' - waar vind de mens dat? Waar vindt hij dat buiten God? Je mag jezelf wel zaligspreken, maar haalt het wat uit? Je kunt verwachten of hopen door mensen 'zalig'gesproken te worden, maar wat koop je daar in het einde voor? Wat is *z a l i g?*

Hier, als Jezus het uitspreekt, is het een 'feliciteit' van God, een zegenwens in hem. Zalig is dan gelukkig zijn *in* God, in zijn gemeenschap. (Hoe zingen we dat ook weer? 'In zijn gemeenschap kiemt er leven en levensvolheid meer en meer... Laat m'in u blijven groeien, bloeien...) In het door Jezus uitgesproken zalig staat de poort van de hemel wagenwijd open en klinken de lichtstromen van zijn genade rijk en vrij. Hij zegt het niet één keer. Hij herhaalt het: 'zalig', 'zalig', 'zalig'... ofwel, er komen stromen van zegen! Schitterend, niet waar? Alsof je even wordt opgetild. Maar nu even met beide benen in de werkelijkheid - hebt u meegelezen? Gehoord waar Jezus die zegenwensen over

uitspreekt? Zullen we maar niet liever weggaan, bij Hem vandaan? Want wees nou eerlijk, alles wat Hij - en dat ook nog namens God! - onder het predicaat 'zalig' plakt, dat vloek er toch feitelijk mee?!? Neem: arm van geest, treuren, hongeren... ach, er mogen dan idealistisch elementen inzitten die iemand nog een beetje aanspreken misschien, maar, waar brengt je dat?

'Zalig', is dat niet bij ons iemand die 'rijk van geest is', weet hoe hij het maken moet en dus in plaats van 'treurt' de vreugde in het leven vindt en zelf 'gerechtigheid' weet in te vullen? Zeggen we niet: 'de brutalen hebben de halve wereld'?!

Moet dit zalig opleveren wat Jezus zegt? Hoe gaat het in tegen het streven, begeren, van het menselijk ik, de ziel! En er is geen ziel die niet begeert. Het is vanuit Adam de mens eigen zijn ik te handhaven, te bevestigen. Dat is zalig! En toen las ik het woord van Petrus: *Geliefden, ik vermaan u als bijwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de vleselijke begeerten, die strijd voeren tegen uw ziel* - over dat laatste lees je zo gemakkelijk heen: *die strijd voeren tegen uw ziel!* Wat wij denken dat 'zalig' is, maakt je juist kapot! Is dat niet het resultaat van al het streven, jachten en jagen naar 'zalig', geluk, in deze wereld?!

Jezus stelt in antwoord tegenover alle nood als gevolg van al het menselijke eigen kunnen en streven naar 'zalig' het werkelijke 'zalig' van God. Het staat haaks op onze werkelijkheid - beseffen we dat? Het 'zalig' dat Hij spreekt *kost!* Het vraagt een offer! Zijn wet vraagt een offer! Niet van dieren, hun bloed. Hij vraagt van ons: volkomen gehoorzaamheid - o v e r g a v e! een apart gezet leven - een leven waarvan uiteindelijk het goede door niet gelovigen (heidenen, volgens 1 Petrus. 2:12) gezien zal worden (en besef, er wordt op ons gelet!). Een leven dat uiteindelijk wint, in allereerst die zin, dat het de toegang beërft tot zijn Rijk, maar vervolgens als levend getuigenis van Jezus de niet gelovige wint voor Hem: *opdat zij*, zegt Petrus, *op grond van uw goede werken God mogen verheerlijken!* het 'zalig' van de zaligsprekingen laat geen ruimte voor compromis. Het vraagt dat in ons de karaktertrekken van Jezus zó zichtbaar zullen zijn, dat waarachtig wordt: het gij geheel anders! Dat is: de mens zoals God hem wil - discipel, onderscheiden van de wereld. Alleen zó zal de discipel wezenlijk kunnen winnen!

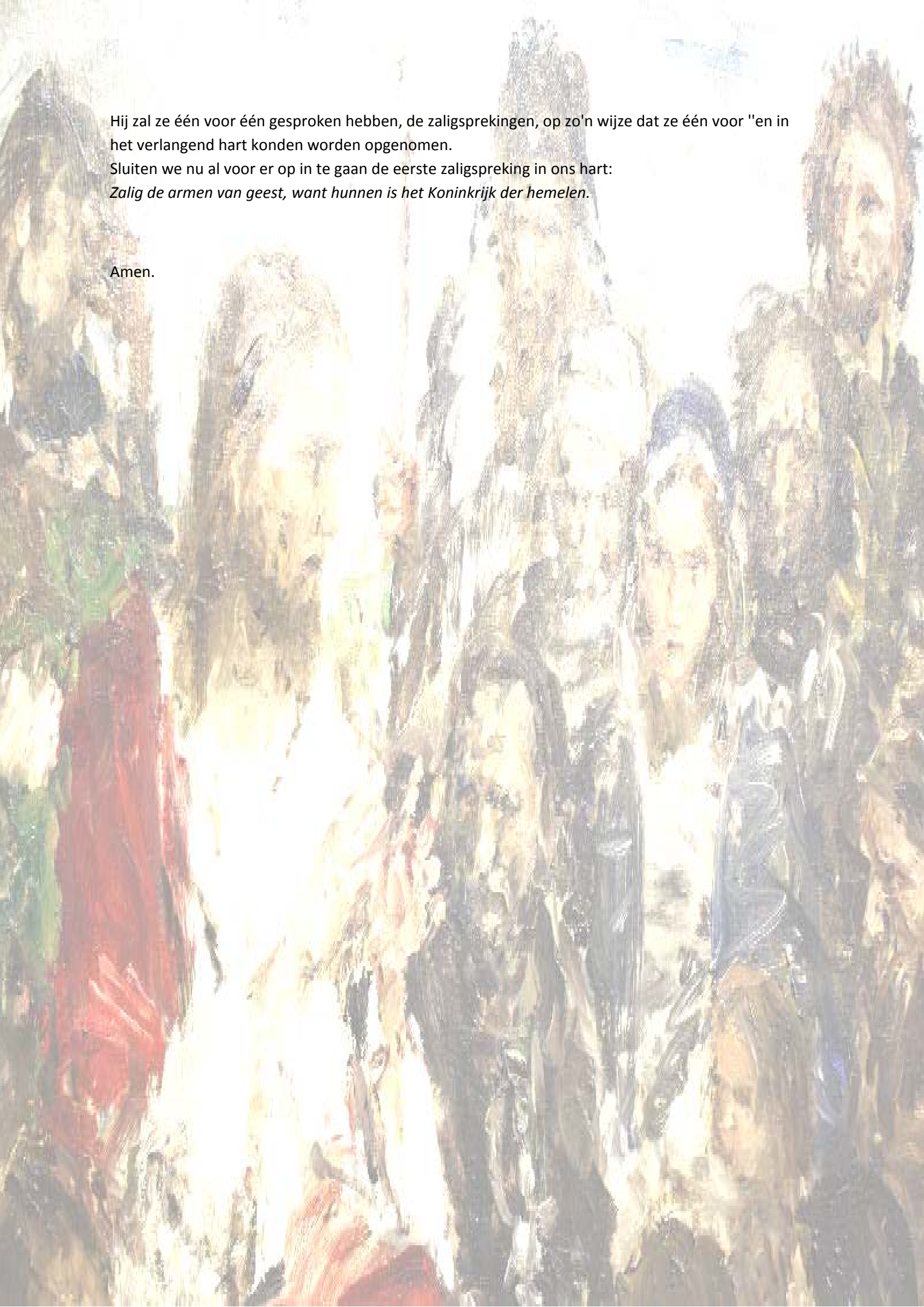
De zaligsprekingen behandelen dan niet karaktertrekken op die wijze dat de ene zichtbaar zou worden bij deze en weer een andere bij de volgende. Elk afzonderlijke zaligspreking mag je apart (be)zien om te begrijpen. Maar als het gaat om de praktijk van het leven, dan zullen ze samen, bij wijze van spreken, de facetten vormen van één diamant. Ofwel, ze zullen alle in ons persoonlijk leven te vinden moeten zijn. Ze tonen samen de mate van Christus' heerschappij in het leven van de discipel. God zoekt *kostbaar gesteente*, daarmee moet gebouwd worden op het fundament... dan klinkt: 'zalig' in de volste zin van het woord - precies zoals God zelf bedoelt.

Wij kunnen hieraan *nooit* uit ons zelf beantwoorden. Maar Hij *in* en zo *door* ons wel! *Niet meer mijn ik maar Christus leeft in mij* - dat is z a l i g!

Over het leven dat daarnaar verlangt, dat daartoe aan zijn voeten zit, zal straks het 'zalig' klinken in: *Komt gij gezegenden van de Vader, beërft het koninkrijk, dat u bereid is van de grondlegging der wereld af.*

Die zaligheid is in niemand anders te vinden zoals Lucas schrijft in Handelingen: *En de behoudenis is in niemand anders, want er is ook onder de hemel geen andere naam aan de mensen gegeven, waardoor wij moeten behouden worden* (Hand. 4:12).

Zingen wij Hem toe met heel ons leven op zijn 'zaligheid': Kroont Hem met gouden kroon, het Lam op zijn troon... Hij is ons *alles!* Onze zaligheid!

The background of the page is a painting depicting a dense crowd of people. The style is expressive and somewhat abstract, with visible brushstrokes. The color palette is dominated by earthy tones like browns, yellows, and greys, with a prominent vertical streak of red on the left side. A central figure, possibly a woman, is highlighted with a blue garment. The overall mood is somber and crowded.

Hij zal ze één voor één gesproken hebben, de zaligsprekingen, op zo'n wijze dat ze één voor één in het verlangend hart konden worden opgenomen.

Sluiten we nu al voor er op in te gaan de eerste zaligspreking in ons hart:

Zalig de armen van geest, want hunnen is het Koninkrijk der hemelen.

Amen.